РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. "Цар Калоян" № 1А, 1000 София, тел. 02/986-21-67, 02/987-55-13,
e-mail: arch@vas.bg

Изх. № 1092

Дата: 26.11.2026 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ И ЧЛЕНОВЕТЕ НА АДВОКАТСКИТЕ СЪВЕТИ

ОБРЪЩЕНИЕ НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

Уважаеми колеги,

Свободата и независимостта на адвокатурата неведнъж са били поставяни на изпитание.

Така е и днес.

С Решение № 20 от 17.11.2026 г. по конст. д. № 13/2026 г. Конституционният съд обяви за противоконституционна част от чл. 36а, ал. 1 от Закона за адвокатурата, с което правомощието за определяне на възнаграждението на адвокатите, посочвани за особени представители от адвокатските съвети, беше възложено изцяло на съда.

Висшият адвокатски съвет намира, че мотива за защита на независимостта на съдебната власт не може да оправдае накърняване на независимостта на адвокатурата. Всяка форма на процесуално представителство почива върху свободната професионална преценка и доброволното съгласие на адвоката да поеме защитата по конкретно дело.

Адвокатурата е свободна, независима и самоуправляваща се. Този конституционен статут е основна гаранция за правата на българските граждани, защото няма истинска защита там, където самият защитник е зависим.

Достойното възнаграждение е гаранция за независимостта на адвоката. Адвокатската професия се упражнява като свободна и адвокатът сам

организира и обезпечава финансово дейността си. Достойното възнаграждение е гаранция за независимостта на адвоката, защото финансово зависимият не е нито свободен, нито може да бъде професионално и институционално независим.

Както Съдът на Европейския съюз, така и Съветът на Европа и редица европейски институции, ангажирани с въпросите на правосъдието и стандартите за достъп до съд и справедлив процес, неотклонно утвърждават разбирането, че независимостта на адвокатите и на техните самоуправляващи се организации, е фундамент на върховенството на правото, достъпа до правосъдие и защитата на правата на човека. **Конвенцията на Съвета на Европа за защита на адвокатската професия** изрично гарантира правото на адвокатите свободно да приемат или да откажат поемането на представителство, както и ролята на професионалните организации на адвокатите да защитават независимостта на адвокатите и тяхното благосъстояние.

Необходимостта от независимо адвокатско представителство, обезпечено с устойчиво и надлежно финансиране, е последователно защитена както в актовете на европейските институции, така и в позициите на европейската адвокатура. Според този стандарт, най-скоро утвърден в позиция от 19.11.2026 г. на Съвета на адвокатурите и правните общества в Европа (CCBE) относно безплатното правно консултиране съгласно Новия пакт за миграцията и убежището, осигуряването на правно консултиране и „*процесуално представителство, необходимо за защита на основните права, е отговорност на държавата и не може да зависи от системното полагане на неплатен или недооценен професионален труд от страна на адвокати.“*

Уважаеми колеги адвокати,

от вашата лична воля и професионална съвест зависи дали ще приемете да встъпите като особени представители по конкретно дело, след като свободно прецените дали определеното от съда възнаграждение съответства на труда, на носената отговорност и на достойнството на професията. Защитата на професионалното достойнство не е само личен избор, а е дълг към цялата адвокатска общност и изисква професионално единство и солидарност, особено когато се подценяват трудът на адвоката и неговата роля за функциониране на правосъдието.

Уважаеми членове на адвокатските съвети,

самоуправлението на адвокатурата се осъществява чрез колегиите, в които адвокатите членуват. Вие сте лицето на колегиите пред обществото, пред органите на съдебната власт и пред всички други институции. Вярваме, че ще продължите да отстоявате независимостта, свободата и достойнството на професията, включително когато са накърнени от практики на определяне на недостойни или необосновано занижени възнаграждения. Висшият адвокатски съвет застава зад всички разумни, законосъобразни и справедливи инициативи на колегиите в защита на правата на адвокатите и достойнството на професията, включително и на правото на адвокатите да получават справедливо възнаграждение за своя труд.

Уважаеми колеги съдии,

Българската адвокатура години наред последователно е подкрепяла усилията Ви за независима съдебна система, достойни възнаграждения и самостоятелен бюджет на съдебната власт, водена от убеждението, че независимостта на съда е основна гаранция за върховенството на правото. Със същата убеденост отстояваме и независимостта на адвокатурата и на всеки адвокат.

Очакваме уважението към достойнството на адвокатската професия и независимостта на адвокатурата да намира израз и при определянето на адвокатските възнаграждения и присъждането на разноските по делата, при съобразяване на приложимия закон, отчитане обема и сложността на адвокатския труд, носената от адвоката професионална отговорност, както и същностното значение на адвокатската защита за функционирането на правосъдието.

Независимостта на съда и независимостта на адвокатурата са взаимно допълващи се гаранции за справедливо правосъдие. Тяхното отстояване предполага взаимно уважение и зачитане на достойнството на всяка от двете професии.

ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ